

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Крашевський А.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ В МЕДИЦИНІ НЕЙРОКОМП'ЮТЕРНИХ ІНТЕРФЕЙСІВ: СВІТОГЛЯДНО-ЕТИЧНИЙ ПОГЛЯД	77
<i>Рудько Н.П., Іванченко Д.Г., Крісанова Н.В.</i> СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МЕДИЦИНИ МАЙБУТНЬОГО	78
<i>Уварова О.О., Нігрецкул В.В.</i> ЩО СПОНУКАЄ АБІТУРІЄНТІВ ОБИРАТИ МЕДИЧНІ СТУДІЇ: МОТИВАЦІЯ ТА ІМІДЖ ПРОФЕСІЇ	79
<i>Фроленко А.М.</i> ВІДНОСИНИ ЛІКАРЯ-ПАЦІЄНТА І ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЦИНІ	80

СЕКЦІЯ 5. ДІТИ І ВІЙНА

<i>Боярська Л.М., Герасімчук Т.С.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	83
<i>Іванько О.Г.</i> КВАДРОБІНГ – ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ БІГ НАВКАРАЧКИ	84
<i>Курочкін М.Ю., Давидова А.Г., Капустін С.А.</i> РЕАБІЛІТАЦІЯ ВАЖКОХВОРОЇ ДИТИНИ: МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ	85
<i>Пацера М.В.</i> ДІЇ БАТЬКІВ ХВОРОЇ ДИТИНИ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ	86
<i>Редько І.І.</i> БЕЗПЕКА ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	87
<i>Цупікова О.А.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	89

СЕКЦІЯ 6. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Haidai N.V., Shapoval O.S., Serhiienko M.Yu., Deinychenko O.V., Onopchenko S.P.</i> PRACTICE-ORIENTED TRAINING OF STUDENTS IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY IN A BLENDED LEARNING FORMAT	90
<i>Губка В.О., Вільданов С.Р., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КУРСІВ ЗА ВИБОРОМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	91
<i>Дуюн І.Ф.</i> ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ	92
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	94
<i>Кандибей В.К.</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ПОБУДОВІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ	95
<i>Козиряцька С.А.</i> ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ «ОСНОВИ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЕТИКИ І МОРАЛІ» СТУДЕНТАМ МЕДИЧНИХ ЗВО ЯК СКЛADOVA ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ	96
<i>Крупей К.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ» В УМОВАХ ВІЙНИ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС	98
<i>Лукіна Г.М.</i> ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ НА ТЛІ ВОЄННОГО СТАНУ	100
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С.</i> МИСТЕЦТВО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	102
<i>Масік Н.П.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОГО ПРОФІЛЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	104
<i>Мурзіна О.А.</i> ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	105
<i>Назаренко О.В., Солов'юк О.О.</i> СПІЛКУВАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ СЬОГОДЕННЯ	106

СЕКЦІЯ 5. ДІТИ І ВІЙНА

ВПЛИВ ВІЙНИ НА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

*Боярська Людмила Миколаївна, професор, завідувачка кафедри дитячих хвороб ННІПО,
Герасімчук Тетяна Сергіївна, к.мед.н., доцент кафедри дитячих хвороб ННІПО,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Війна як феномен має безумовно значний та, на жаль, частіше руйнівний вплив на психіку дітей, тому що вони не лише свідками жакіть бойових дій, а й самі переживають наслідки насильства, порушення родинних та соціальних структур. Зростання нестабільності, постійний стрес дітей та втрата звичного їм середовища перебування провокують довготривалі психічні травми, які потребують термінового втручання фахівців (медиків, психологів, соціальних працівників) для попередження важкого психічного розладу [1, с. 2]. Далі приведені тези базуються на медичному, психо-соціальному та філософському аспекті, що висвітлює не лише наслідки війни для психіки дитини, а й необхідність комплексного супроводу та втручання.

Війна та психічний розвиток дітей: деформація мирного розвитку. Зміни в психічному здоров'ї дітей, які зазнали війни, є не лише реакцією на моментальні стресові ситуації, але й глибокими деформаціями в розвитку, які можуть мати багаторічні наслідки. Посттравматичний стресовий розлад, тривожні розлади, депресія та соціальна ізоляція — це лише деякі з розладів, що можуть виникати в результаті війни. Важливо зазначити, що в дитячому віці психіка є особливо вразливою через незрілість нейропсихологічних структур і здатність до саморегуляції. Війна є потенційно травматичною подією, призводить до секвенційної травми наслідками якої для дитячої психіки є фобії, депресія, соматоформні розлади, залежності як коморбідні розлади [3, с. 86]

Діти, які зазнають травми війни, часто переживають не лише фізичний, а й емоційний та когнітивний стрес, що порушує їхню здатність до навчання, адаптації в соціумі, розвитку творчих та інтелектуальних здібностей. Війна змінює їхнє сприйняття реальності, створюючи нові паттерни страху та агресії, які можуть залишатися з ними на все життя.

Токсичний стрес та його наслідки для нейропсихічного розвитку Діти, що перебувають у стресових умовах, схильні до токсичного стресу, який має потужний негативний вплив на нейропсихічний розвиток. Токсичний стрес, на відміну від адаптивного стресу, не дозволяє організму дитини відновлюватися, створюючи тривалий фізіологічний і психологічний тиск на мозок. В результаті цього виникає втрата когнітивних і емоційних функцій, що може призвести до труднощів у соціалізації, розвитку емпатії [3, с.22] і стійкості до стресу в майбутньому.

Психологічна підтримка як необхідність: роль батьків та фахівців. В умовах війни не можна обмежуватися лише виявленням травм. Діти втрачають довіру до дорослих, які не змогли забезпечити їхній захист. Надзвичайно важливо створити середовище, яке надає дитині можливість для відновлення, розвитку та соціалізації. Психологічна підтримка в таких випадках повинна бути багатоаспектною: від сімейної та освітньої підтримки до професійної допомоги через індивідуальні та групові сеанси терапії. Мова йде не лише про медикаментозне лікування, а й про створення умов для емоційного відновлення через творчі заняття, арт-терапію [1, с. 2], соціальну підтримку та реабілітацію, для чого важливо використовувати найефективніші світові практики.

Роль батьків є визначальною в процесі психічного відновлення дитини. Неокора та особистість дитини ще недорозвинена через вік, тому дитина обмежена у можливості раціонально справитись зі стресовою ситуацією. Дорослий має раціонально пояснювати все, що відбувається [2, с. 172]. Сім'я, в якій існує стабільність, підтримка та емоційна безпека, здатна мінімізувати негативний вплив стресових ситуацій на дитину. Водночас, батьки повинні мати достатньо знань і ресурсів для того, щоб розпізнати перші ознаки психічних розладів у дитини та звернутися за фаховою допомогою на ранньому етапі.

Психосоціальна підтримка: відновлення соціальних зв'язків і нормальних життєвих умов. Війна призводить не тільки до порушення внутрішньої рівноваги дитини, але й до руйнування соціальних мереж — шкіл, друзів, громади. Однією з основних проблем є відчуття соціальної ізоляції, яке переживають діти. Втрата стабільності, переміщення, брак ресурсів для освіти й самореалізації створюють додаткові труднощі в адаптації до мирного життя. Відновлення нормальних соціальних умов є важливою частиною реабілітації дитини після війни. Дитяче психічне здоров'я неможливо відновити без відновлення соціальної підтримки. Важливу роль у цьому можуть відігравати організації, які надають допомогу та підтримку в процесі реінтеграції дітей у нормальне життя, такі як волонтерські ініціативи, соціальні проекти та програми, спрямовані на забезпечення освітніх, медичних і культурних послуг для дітей, що пережили війну.

Моральна і етична відповідальність суспільства за відновлення психічного здоров'я дітей. Відновлення психічного здоров'я дітей після війни вимагає комплексного підходу, що включає етичну відповідальність суспільства, держави та міжнародних організацій. Психологічна реабілітація має бути частиною загальної стратегії відновлення країни, де особливу увагу приділяють не тільки фізичним наслідкам війни, а й морально-психологічним. Необхідно також враховувати, що суспільство має зобов'язання не тільки до тих, хто безпосередньо пережив війну, а й до майбутніх поколінь, які можуть успадкувати травми через покоління, так званий трансгенераційний вплив. Створення ефективних механізмів підтримки та допомоги є важливим етапом в подоланні психологічних наслідків війни.

Висновок. Психічне здоров'я дітей під час і після війни потребує особливої уваги з боку медичних працівників, освітян, соціальних працівників та науковців. Своєчасне втручання і комплексна підтримка є запорукою їхнього нормального розвитку, повернення до соціального життя і психологічної рівноваги.

Список використаних джерел

1. Бондарчук О. І. Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час (Україна-Польща-Ізраїль) для освітян та психологів / О. І. Бондарчук, Л. М. Карамушка // Вісник Національної академії педагогічних наук України. - 2023. - Т. 5, № 1. - 98-110.
2. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна: монографія. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2023. 221 с.
3. Левченко В.В., Луценко О.В. Вплив військових подій на психічне здоров'я дітей / В.В. Левченко, О.В. Луценко // Габитус (50). – 2023. - с. 85-92.

КВАДРОБІНГ – ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ БІГ НАВКАРАЧКИ

*Іванько Олег Григорович, д.мед.наук, професор,
зав. кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Торговий зал великого супермаркету. Раптово простір торгового залу пронизує приголомшливе завивання, що імітує голос тварини, напевно, собаки, в якому все ж таки вгадується голос дитини років п'яти-семи. Здивування та осуд на обличчях відвідувачей. А ось і він - рачки хлопчик квадробер, в нашійнику, «прикутий» до стійки. Обличчя дитини приховано загрозливою маскою собаки, а з-під куртки стирчить хвіст тварини. Крик повторюється. Дійсно, з собаками в магазин проходити не можна...

Хоча в Україні поширення квадروبки (від лат. чотири+акробатика) можливо ще не набуло масового характеру, характерного для благополучних країн Європи, (бо українці зайняті зараз дещо іншими проблемами), все ж таки необхідно розібратися в суті існування цієї молодіжної субкультури. Бо ставлення до неї різниться від повного неприйняття та суспільно-правового осуду на території на схід від України, до невтручання та навіть заохочення у західному напрямку.